

Avlsrådets årsberetning 2022

Avlsrådets sammensetning

Norsk Grand Danois Klubbs avlsråd har i 2022 bestått av Lisbeth Sørflaten Høgmo, Nora Skotaam, Heidi Lund og Ida Nygaard (leder).

Avlsrådets hovedoppgaver

Det har blitt avholdt tre møter i avlsrådet i løpet av 2022. Utover dette har mye av arbeidet foregått på avlsrådets facebookgruppe.

21. november 2022 ble det avholdt et webinar om hjerte og hjertesykdom. Thomas Øyo (veterinær med spesialisering i smådyrsykdommer og har videreutdanning i hjertesykdom hos hund og katt) var foredragsholder. Webinaret var godt besøkt med over 20 påmeldte.

En del av medlemmene har benyttet tilbudet om refusjon på hjertetesting, og avlsrådet oppfordrer medlemmene til å søke om refusjon etter at test er tatt. Det gis kr 500,- i refusjon på «Avlsutredning» foretatt av veterinær tilknyttet Norsk forening for veterinær kardiologi. Hundens eier må være medlem i NGDK, og det er mulig å søke refusjon for to hunder per eier per år. (NB! Refusjonen er ikke avhengig av resultatet av undersøkelsen!)

Kull registrert i 2022

Det ble registrert åtte kull med grand danois hos NKK i løpet av 2022. Totalt ble det registrert 41 valper med en gjennomsnittlig kullstørrelse på 5,1 valper per kull. Statistikken inneholder kullene som er registrert i 2022, slik at noen av valpene som er med i statistikken er født i 2021 og det er mulig det finnes valper som er født i 2022, men som ikke blir registrert før i 2023.

Av disse åtte kullene hadde fire valpeformidling gjennom NGDK. Det var flere enn disse kombinasjonene i 2022 som hadde valpeformidling gjennom NGDK, men kun disse fire resulterte i valper. Merk at det ikke nødvendigvis er slik at de øvrige kullene ikke tilfredsstiller NGDKs krav til valpeformidling, men det kan være at oppdretter ikke har søkt om valpeformidling gjennom klubben eller at oppdretter ikke er medlem av klubben.

I disse åtte kullene ble det benyttet 16 forskjellige hunder. Av de 16 hundene som ble benyttet var ni av dem utenlandske, fire fra Sverige, tre fra Danmark og to fra Finland.

Tre av de åtte kullene hadde innavlsgrad på 0 % og ett under 1 %. Gjennomsnittlig innavlsgrad lå på 3,13 %, hvilket er høyere enn i fjor. Dessverre var det flere av kullene som lå svært høyt i innavlsgrad, den høyeste lå på 11,87 %.

To av hundene benyttet i avl i 2022 er godt over grensen for matadoravl, disse hundene bør ikke ha flere avkom enn de allerede har og barnebarna bør brukes meget sparsomt.

Avlsrådet ber oppdretterne tenke nøye over hvilke hunder de benytter i avl og ikke kun se på sitt eget oppdrett når de avler, men også på rasen som helhet. **En hund som er over grensen for matadoravl bør ikke brukes videre i avlen og avkom etter denne bør brukes sparsomt.**

Matadoravlsgrensen er på 14 valper per hund. Husk at dette gjelder for tisper så vel som for hannhunder. Avlsbasen i Skandinavia er så pass liten at oppdretterne også bør tenke over hvor mange valper hunden har registrert etter seg i de øvrige Skandinaviske landene. To av hundene brukt i 2022 hadde over 40 avkom etter seg, den ene har i tillegg mange avkom i Sverige.

I det etterfølgende er kullene registrert i 2022 angitt. Helsetester som er registrert i NKKs database DogWeb eller sendt avlsrådet er tatt med. Måned og årstall er påført øyelysning og hjertetester, dersom flere tester er utført med samme resultat, er kun siste test tatt med. Både øyelysninger og hjertetester har gyldighet på ett år, men siste testen er tatt med i oversikten selv om de er utgått på dato. Utenlandske hunder vil oftest ikke ha oppført helsetester i DogWeb, men det er ikke dermed sagt at helsetester ikke er utført i hundens hjemland. Merk også at norskeide hunder kan ha fått utført helsetester som ikke er oppført i DogWeb.

Det er også angitt hvor mange avkom hundene har i Norge totalt sett, merk at hundene kan ha flere avkom registrert etter seg i utlandet. Kullenes innavlsgrad er hentet fra DogWeb.

Født 02.02.2020

- Oppdretter: Kennel Highesteem, v/ Thomas Holmen Sopp
- Valpene: 2 tisper, en sort og en harlekin
- Innavlsgrad: 0,0 %
- Kullets far: Max Factor Heavens Edge (S) (sort, HD D, 2 avkom i Norge)
- Kullets mor: Max Factor First Aid Kit (S) (sort, ingen helsetester registrert i NKK eller SKK, 2 avkom i Norge)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 18.12.2021

- Oppdretter: Kennel Bravo's Big, v/ Trond Sverre Trondsmoen
- Valpene: 3 hanner, 1 tigret og 2 gule
- Innavlsgrad: 11,87 %
- Kullets far: SE N UCH Highesteem X-tra Special (tigret, HD A, AD 0, 14 avkom)
- Kullets mor: Bravo's Big Baby Princess (gul, øyelyst juni 2021: Katarakt (ikke medfødt): Påvist Post.Pol, 3 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 29.01.2022

- Oppdretter: Kennel Paper Moon, v/ Elisabeth Bugge Olsen og Arne Foss
- Valpene: 3 hanner og 3 tisper, alle gule
- Innavlsgrad: 3,201 %
- Kullets far: Chic Carelia's Opeth (S) (gul, HD A, AD 0, øyelyst nov. 2021: intet påvist, 6 avkom i Norge)
- Kullets mor: C.I.B N FI UCH SE JV-19 Maxidan's Dress Me Up Paper Moon (DK) (gul, HD A, AD 0, øyelyst feb. 2021: Distichiasis/Ektropiske cillier: påvist grad mild, hjertetest nov. 2021: ingen anmerkning, 6 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 09.04.2022

- Oppdretter: Kennel Canis Major, v/Arezoo M. Zeenali
- Valpene: 3 valper, 1 tigret hann, 1 tigret tisper og 1 gul tisper

- Innavlsgrad: 6,25 %
- Kulletts far: INT NORD SE UCH Highesteem Explorer (gul, HD A, 42 avkom i Norge, 37 i Sverige, 6 i Danmark)
- Kulletts mor: Noble Aristocrat Custom Made Chanel (gul, HD B, AD 1, øyelyst des. 2021: intet påvist, hjertetestet mai 2020: ingen anmerkning, 5 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 19.04.2022

- Oppdretter: Kennel Verahema, v/ Veslemøy Hovden
- Valpene: 6 valper, 1 blå og 1 sort hann, 4 sorte tisper
- Innavlsgrad: 0,391 %
- Kulletts far: Grandelux Jailhouse Rock (S) (blå, HD A, øyelyst feb. 2022: intet påvist, 6 avkom i Norge)
- Kulletts mor: Black Jack & Blues Know My Beauty (sort, HD B, AD 0, øyelyst nov. 2021: intet påvist, hjertetestet nov. 2021: ingen tegn til DCM, 6 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Ja

Født 11.05.2022

- Oppdretter: Kennel Nordic Giant, v/ Lisbeth Sørflaten Høgmo
- Valpene: 3 valper, 1 mantel og 1 merle hann, 1 merle tisper
- Innavlsgrad: 0,0 %
- Kulletts far: INT NL DK SE DEVDH UCH BLXW(NL)-17 Great Bel's Nairobi (DK) (sort, HD C, AD 0, 9 avkom i Norge)
- Kulletts mor: N DE UCH NJV-16 Nordic Giant's Image Of Snow (harlekin, HD B, AD 0, øyelyst mars 2022: intet påvist, hjertetestet mars 2022: ingen anmerkning, 4 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Ja

Født 27.05.2022

- Oppdretter: Kennel Nordic Giant, v/ Lisbeth Sørflaten Høgmo
- Valpene: 8 valper, 1 harlekin og 2 merle hanner, 1 harlekin, 1 sort og 3 merle tisper
- Innavlsgrad: 3,32 %
- Kulletts far: INT N UCH NV-89 Hotpoint's Time To Act (harlekin, HD A, 49 avkom)
- Kulletts mor: Jättiläisen Peace Piparminttu (FIN) (sort, HD B, AD 0, øyelyst mars 2022: intet påvist, hjertetestet mars 2022: ingen anmerkning, 8 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Ja

Merknad: Far til dette kullet, Hotpoint's Time To Act, født i januar 1987, er langt over matadoravls grensen. Avlsrådet fant det allikevel rett å innvilge valpeformidling for dette kullet fordi svært få av disse avkommene har blitt brukt videre i avlen. Av hans oldebarn har kun to hunder gått videre i avlen i Norge.

Født 19.10.2022

- Oppdretter: Tonje Stenvoll
- Valpene: 10 gule valper, 5 hanner og 5 tisper
- Innavlsgrad: 0,0 %
- Kulletts far: FI EE LT UCH Hoppingham's Sardi DW For Example (FIN) (gul, HD A, AD 0, øyelyst: arvelig øyesykdom ikke påvist, hjerte: intet påvist, 10 avkom i Norge)

- Kulletts mor: N FI UCH Maxidan's Dancing Queen (DK) (gul, HD A, AD 0, øyelyst mai 2022: Intet påvist, hjertetest mai 2022: ingen anmerking, 10 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Ja

Importer

Ti grand danoiser ble i 2022 omregistrert i NKK fra utlandet. Det kom flest hunder fra Sverige med fem stykker.

1. Great Bel's Cheerful Black Lady – sort tisper, født 01.12.2016, fra Danmark
2. Ultima Thule Univers – tigret tisper, født 09.09.2017, fra Polen
3. Hauerdane's Drop The Mic – gul hannhund, født 19.11.2017, fra USA
4. Lucky Danes Isnt She Lovely – sort tisper, født 09.06.2020, fra Sverige
5. Bailey Amazing Giant – tigret hann, født 17.09.2021, fra Slovakia
6. Sjaman's Birte Tove – harlekin tisper, født 02.11.2021, fra Sverige
7. Juwel vom Quetzer Waldeck – harlekin tisper, født 27.03.2022, fra Tyskland
8. Concert of Angels Excalibur – harlekin hann, født 03.04.2022, fra Sverige
9. Concert of Angels Elianor – harlekin tisper, født 03.04.2022, fra Sverige
10. Devilicious Goldenwings Fanny – sort tisper, født 01.06.2022, fra Sverige

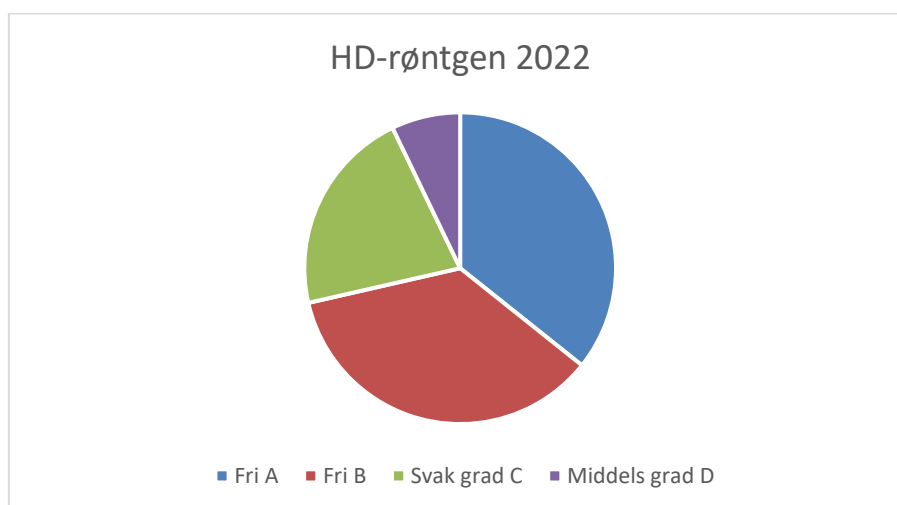
Det er grunn til å tro at antall hunder importert til Norge, spesielt fra Sverige, er en god del høyere, men disse hundene er ikke omregistrert i NKK.

Helsetesting

I oppsummeringen i DogWeb fremkommer kun HD, AD og øyelysninger. Hjertetester som blir registrert i DogWeb fremkommer når man ser på hver enkelt hund, men dessverre ikke under oppsummeringene. Av den grunn er ikke utførte hjertetester registrert i DogWeb tatt med i oppsummeringen under.

HD-resultater:

14 hunder er røntget for HD i løpet av 2022. Av disse 14 er 10 røntget med «fri», 5 med A og 5 med B. Tre er røntget med grad C og en med grad D.

AD-resultater:

Ti hunder er røntget for albuledsdysplasi i løpet av 2022. Kun en hun kom ut med grad 1, de ni andre hadde grad 0.

Øyeresultater:

17 hunder ble øyelyst i 2022. Siden øyelysning nå er et krav på foreldredyrene for å få registrert valpene hos NKK, har andelen øyelysninger økt betraktelig. Totalt ble 18 hunder øyelyst i 2022.

Om lag 65 %, dvs. 11 hunder, kom ut med «intet påvist», mens de resterende 35 % kom dessverre ut med anmerkning på øyelysningen, noen kom også ut med mer enn en diagnose. To hadde distichiasis/ektropiske cillier og en fikk diagnose PHTVL/PHPV. Fire hunder kom ut med ektropion/makroblefaron, de samme fire hadde også entropion, og to av dem hadde i tillegg blinkhinneknekk. Av disse siste fire hundene er tre av dem importert og den siste fra et kull av importerte foreldredyr. Hypertyper med tunge hoder med mye hud i hodet har ofte anlegg for særlig ektropion (hengende øyelokk). Utbredelsen av hypertyper er dessverre tiltagende i mange land og avlsrådet ber om at man tenker seg nøye om når man importerer hunder og er klar over risikoen for blant annet ektropion.

I NKK er det ingen begrensninger på hvilke hunder som kan pares, kun at foreldredyrene har kjent status på øyelysningen. Avlsrådet oppfordrer alle til å følge anbefalingene gitt av NSVO (Norsk selskap for veterinær oftalmologi). NSVO anbefaler ikke å ha kull hvor foreldredyrene har samme diagnose. I tillegg anbefaler de heller ikke at hunder med ikke-medfødt katarakt benyttes i avl, men vi ser dessverre også i år at en hund med katarakt er benyttet i avl.

Levealder og dødsårsaker

Avlsrådet takker alle som har rapportert inn dødsfall blant sine hunder! Vi oppfordrer alle til å melde fra til klubben og/eller registrere dødsfallet i NKKs database DogWeb dersom de mister sin hund. Det å få beskjed om hunder som er døde og deres dødsårsak er noe av det viktigste avlsrådet har å støtte seg på i sitt arbeide for helsen, og med få innrapporterte dødsfall sier deg selv at vi sliter med å få en god oversikt.

Avlsrådet får generelt svært få rapporter om hunder som har gått bort. Vi har i 2022 fått beskjed om/ fanget opp 16 døde hunder. Av disse 16 var det en hund som ble 12,5 år og to hunder som ble 10,5 år, den yngste ble rett under et år. Gjennomsnittet ligger på 6,4 år. Ser vi på gjennomsnittlig levealder de siste 20 årene, gir det indikasjoner på at grand danoisene i snitt nå lever ett år lenger enn tidligere. Men det er stor usikkerhet i disse tallene, da de dessverre er bygget på svært få hunder.

I NKKs database DogWeb kan man registrere dødsfall med dødsårsak. I tillegg til å melde dødsfall til avlsrådet, anbefaler vi også alle grand danois-eiere å registrere døde hunder hos NKK. På denne måten hjelper du oss alle med å få en friskere rase! Det er også mulighet for veterinærer i samråd med hundeier å registrere arvelige sykdommer i DogWeb. Vi oppfordrer alle å få gjort dette dersom hunden har en arvelig sykdom. Dette vil komme oppdrettere til gode i avlsplanlegging og til syvende og sist hjelpe oss med å oppdrette friskere hunder!

**Har hunden din gått bort eller fått en alvorlig sykdom? Vær så snill,
send en e-post til avlsrådet (avlsrad@ngdk.no) og registrer det i
NKKs database DogWeb. Ved å gjøre det er du med på å hjelpe oss
til å få en friskere rase!**